

Månhøj 16
Fyns største og bedst bevarede jættestue fra yngre stenalder. Højen er åben for offentligheden – husk at tage lys med.

**Tur 1
Bøgebjerg Gård**
Hveringens nordligste avlsgård, bygget dengang transporttiden fra herregården til de nordlige marker var et problem. Hovedbygningen er fra 1845. Ca. 1200 m til stranden. God, isoleret og fredelig fiskeplads. Turen er ca. 1,2 km.

**Tur 2
Bøgebjerg Skov**
En smuk kystskov med klinter og godt fiskevand. Ca. 500 m til stranden. Turen er ca. 2,2 km.

Bjørnens Krat 7
Fredet krat på stenet strandvold og eng- og moseområde. De nedbitte og flerkronede træer er tydelige spor af landskabet, før man beskyttede skoven og fik høststammede træer. God badestrand med lavt vand og sandrevler. Offentligt toilet, bålplads.

**Tur 3
Bøgebjerg Strand**
Her ligger Hveringens 5 stjemedede campingplads med mulighed for at overnatte i herregårdsområdet. Strandcaféen er åben for alle, der får lyst til at spise med udsigt over vandet. God børvenlig badestrand med lavt vand og sandrevler. Turen er ca. 3,1 km.

**Tur 4
Måle strand**
Her er mulighed for at køre helt ned til strandkanten. Kysten er stenet, og vandet er dybt. Bag stranden ligger et stort strandengs- og moseområde med et rigt fugleliv. Området er beskyttet og indgår som EU-habitatområde. Turen er ca. 3,5 km.

Tur 5 Stavre
Stavre Skov er plantet med eg omkring 1940. Bl.a. om morgenen d. 9. april da Danmark blev besat. I Stavre ligger 3 gårde, som ved udskiftningen i 1700-tallet blev flyttet herud. Ca. 500 meter til stranden. Godt fiskevand. Af hensyn til lystfiskere må stien også benyttes om natten. Turen er ca. 2 km.

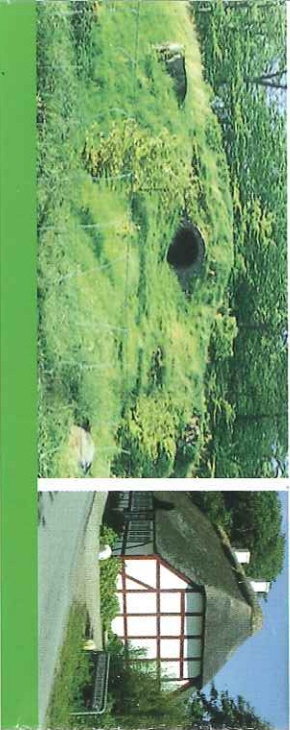
Romsø
Øen Romsø ses tydeligt ude i Storebælt. Gamle dage var havet transportvej, og øen var strategisk godt placeret. Kongemagten, der ejede øen fra 1200-tallet til 1607, udsatte dåvlidt og benyttede øen til jagt og græsning for hærens heste, samt dyrkede skoven. Træ fra Romsø blev f.eks. benyttet ved bygningen af Koldinghus. I 1807-09 besatte englenderne Romsø, men ejeren af Hveringe fordrev dem fra øen og tog 100 fanger. I dag er øen en fredet naturperle udlagt som fuglereservat og græsningsskov. De er velkomne til at besøge øen efter naturbeskyttelseslovens regler. Der er ingen faciliteter på øen. Anløbsbroen er forbeholdt postbåden, som kan benyttes til besøg. Turen øen rundt er ca. 4,2 km.

Historisk herregård

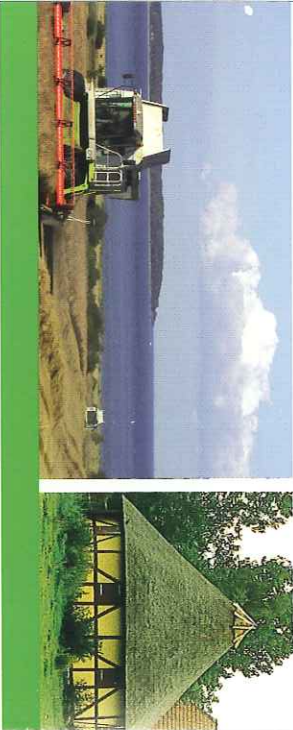
Allerede omkring år 1300 har der været anlagt et tårnbor­g anlæg, en såkaldt "motte". **1** Den kegleformede jordhøj, der dannede tårnborgens basis, ses syd for godset lige i skovkan­ten, øst for Hverringevej. Omkring 1700-tallet er der indrettet en iskælder i jordhøien.

Senere byggedes en vandborg ca. 400 meter nordpå, og i 1785 blev den erstattet af den nuværende hovedbygning på det usædvanlige kampestensvoldsted.

Danmarks bedst bevarede landsbyer

Af hensyn til hverringes dyrkningsforhold blev landsbyen Måle **2** i 1517 flyttet ca. 1,5 km østpå til sin nuværende beliggen­hed. Måle er stort set uforandret siden og ligesom Vilby **3** blandt de bedst bevarede landsbyer i Danmark, karakterise­ret ved at være udskiftet i stjerneform. I Måle kan den gamle hestegang, **4** hvor hestene gik rundt og trak tærskewærket, stadig ses fra vejen.

Landskabet omkring Hverringe bærer tydeligt præg af det gamle samfund med samspil mellem landbrug, skovbrug og landsbyerne med gårde, huse, kirke og mølle. Såvel bygnin­ger som landskab kan betragtes fra de offentlige veje langs kysten. Langs vejene er anlagt små parkeringspladser, hvorfra man kan gå tur ad skovvejene eller ad stier til den private strand. Jf. kortet på modsatte side.

Store dele af landskabet omkring Broløkke **5**, Stavre **6**, Bjørnens Krat **7** og øen Romso **12** er omfattet af en frivillig fredning, som blev gennemført af den daværende ejer i 1955. Herved er store arealer friholdt for bebyggelse, og de karakte­ristiske levende hegn er bevaret som tydeligt tegn på det store, kystvendte herregårdslandskab. I dag beskyttes området yderligere af naturbeskyttelsesloven, kystbeskyt­teisen, bygningsfredninger m.m., og plejen sker i samarbejde mellem Hverringe, Skov- & Naturstyrelsen og Fyns Amt.

Udsigtspunkter

Fra Måle Bakke **8** er der en flot udsigt over Hverringes jorder. Måle Bakke er med sine 36 m over havet Hindsholms højeste punkt. Hindsholms næsthøjeste punkt er Digerbanke **9**, der ligger nord for Bøgebjerg Skov, lige ud til Storebælt. Bakke­systemet på Hindsholm er dannet af "Storebæltsgletscheren" i sidste istid for ca. 15.000 år siden. Ved kystskrænterne ud til Storebælt kan man se lag af havaflejringer fra den tertiare periode, de er 20-60 mill. år gamle.

Smukke naturoplevelser

Hverringes jorder byder på mange naturoplevelser: van­dreture, badning og lystfiskeri. Der er anlagt små P-pladser og afmærkede vandreture, som er åbne for publikum. To steder **7** **13** kan man køre i bil helt ned til strandkanten. Ud for kysten ligger nogle af Fyns bedste fiskepladser, og flere af pynterne er ideelle til kystfiskeri med dybt vand blot en kastelængde ude.

Godset Hverringe

Hverringe, som er i privat eje, omfatter et usædvanligt og velbevaret herregårdslandskab. Oprindeligt var Hverringe en skovgård beliggende ved de store skove, som lå ud til kysten. I 1607 købte Hverringes ejer øen Romso og et stort kystskov­bælte af kongen, og dermed blev godsets jorder det meget langstrakte kystvendte område.

I dag er Hverringe en typisk land- og skovbrugsejendom på ca. 1600 ha præget af natur og klimatorhold. Jorden er mid­delgod, men markerne kuperede og stenede. Klimaet er på grund af den kystnære beliggenhed mildt og regnfattigt. Ned­børen er ca. 1/3 mindre end gennemsnittet for hele Danmark. Det præger arealanvendelsen, så landbruget producerer tørke tålende græsfrø til plæner m.m. I skoven plantes især løvtræ. På Hverringe arbejdes målbevidst med kvalitets- og miljøsty­ring i fødevarerproduktionen (ISO 9002 og miljøcertificering 1401).

Hovedbygningen **10** er bygget af familien luel, som har ejet Hverringe siden 1737. På stengærder ved hovedgården ses de sjældne planter vår-bomuld og vild tulipan. Avlsgården er bygget omkring 1880, efter at den gamle var brændt. Boligerne i udkanten af hovedbygningens have er oprindeligt opført til inspektør, gartner og kusk. Omkring 40 af de idylliske huse og gårde på godsets jorder udlejes som privatboliger.

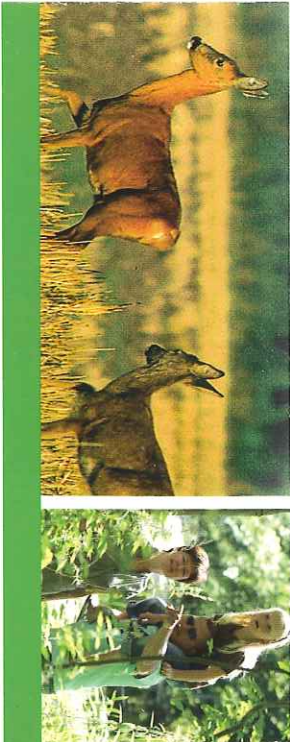
En hovedløs kusk og Kaj Lykke

Hverringe har også sine sagn og anekdoter. Det siges, at herre­mændene fra Hverringe, der ligger begravet i Kerteminde Kir­ke, står op hver nytårsnat kl. 12 og kører ud til Hverringe, hvor de er nogle timer. Inden første hanegal skal de være tilbage i deres grave. De er lette at kende, hvis man møder dem. De kører i en guldcarret trukket af 4 sorte heste – og kusen har efter sigende ikke noget hoved.

Mere hold i virkeligheden har nok historierne om den farverige Herremand Kaj Lykke fra Hverringe. Han var lige kendt som godsejer og skøttejæger. I en smædevise lød det:

"Hver en skønomfru hun ønsker sig. Gud give Kaj Lykke vil have mig."

Men Kaj Lykke formærkede Dronning Sophie Amalie og blev fradømt sin ære og formue, så han måtte flygte ud af landet. Kong Frederik III ville dog have hævn, og man halshuggede og lemlestede i stedet en dukke foran en stor folkemængde i 1661.

Fauna og dyreliv

Hverringe har et rigt miljø, der også består af udyrkede area­ler, moser og strandenge, som indeholder mange spændende og sjældne arter. I Hverringeskovenes rige flora findes flere slags orkidéer, og strandengene byder på bl.a. hedelyng, bakke-nelike, timian og mange græsarter.

Ved Staveshoved **11** finder man et fredet og utroligt smukt landskab. Langs vejen står store, stynede popler, og rundt om på markerne ses gamle, fritstående egetræer. Langs kysten er der strandenge og overdrev. Der er vid udsigt over Storebælt og Romso **12**. Stavre er også et godt sted at iagttage fugle. Også ved Måle Strand **13** findes et rigt fugleliv med bl.a. Rør­høg og flere arter vadefugle.

Bøgebjerg Skov **14** er et godt sted at iagttage rovfugle om foråret. I skoven yngler den sjældne pirol. Skovene er også ynglested for ravn og korttået træløber.

Råvildtet er det karakteristiske dyr på Hverringe. Denne art blev udsat af ejeren i 1882. Råvildtet trives i det åbne landskab og kan ofte ses på markerne fra vejen. Vildt­plejen og jagten er med sine rødder langt tilbage i historien en del af kulturen på et gods. Jagten udlejes og er på et grundlag af såvel etiske som miljø mæssige vurderinger en del af de rekreative muligheder, som Hverringe tilbyder.

6 smukke ture
i Hverringes
Herregårdslandskab

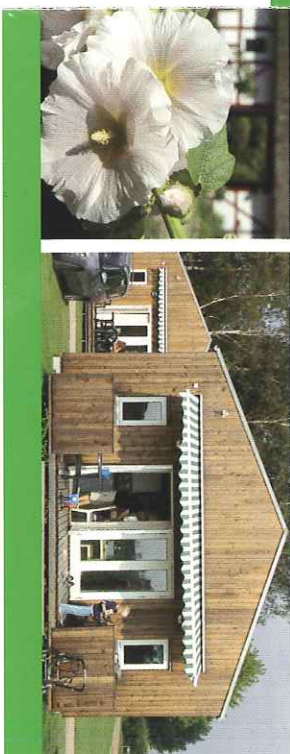

HVERRINGE

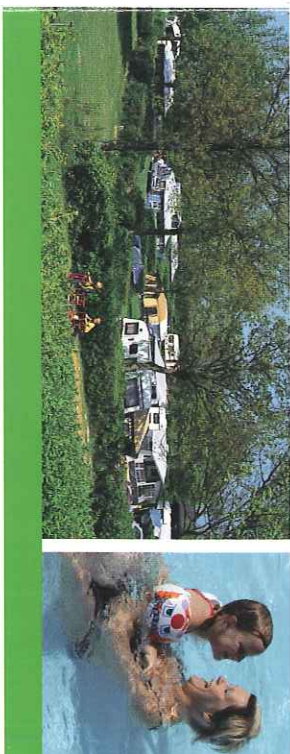
Hverringe Gods søger at bevare ejendommens specielle kultur­landskab og opfordrer de besøgende til at værne om naturen til glæde for sig selv og andre.

Velkommen til Hverringe Gods, Hverringevej 206, DK-5300 Kerteminde, tlf. 65 32 31 30, www.hverringe.dk.

Bøgebjerg Strand Camping ★★★★★ **15**

Fyns første 5-stjernede campingplads ligger på Hverringes jorder og giver en enestående mulighed for at holde ferie midt i herregårdslandskabet og lige ned til badestranden. En rigt udstyret campingplads med gode forhold og oplevelser for både børn og voksne. En perle midt i naturen og samtidig centralt for oplevelser og attraktioner. Ideel for naturolivske, børnefamilier og lystfiskere.

Find flere oplysninger på Internettet: www.bogebjerg.dk, eller spørg campingpladsens reception tlf. 65 34 10 52.

